

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/60/2018
Identifikačné číslo spisu:	7214200250
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7214200250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Tepláreň, a. s., so sídlom v Košiciach, Teplárenská 3, IČO: 36 211 541, zastúpeného advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., so sídlom v Košiciach, Čimborkova 13, proti žalovanému U. A. Z., trvale pobytom v D., G. XX, zastúpenému JUDr. Jurajom Kulom, advokátom so sídlom v Košiciach, Mäsiarska 30, o uloženie povinnosti zdržať sa užívania nehnuteľnosti - účelovej komunikácie, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 22C/4/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. júna 2017 sp. zn. 1Co/291/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 14. júna 2017 sp. zn. 1Co/291/2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice II z 15. februára 2016 č. k. 22C/4/2014-133 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e.

Po právoplatnosti uznesenia vec p o s t u p u j e Mestu Košice.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov základného a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou dňa 9.1.2014 žalobca žiadal uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa prejazdu motorovými vozidlami, peši a akéhokoľvek vstupu na pozemok parc. č. XXXX/XX zapísaný na LV č. XXXXX kat. územia O. A., D.U.. Tohto nároku sa žalobca domáhal na základe tvrdenia, že na spornom pozemku v jeho vlastníctve bola postavená cestná komunikácia, ktorú žalovaný bez právneho dôvodu a jeho súhlasu užíva za účelom prístupu k stavbám a pozemkom, ktorých je žalovaný sčasti podielovým a sčasti výlučným vlastníctvom.

2. Okresný súd Košice II. rozsudkom z 15. februára 2016 č. k. 22C/4/2014-133 žalobu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania v sume 293,34 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a tieto zaplatiť advokátovi JUDr. Jurajovi Kulovi. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na liste vlastníctva č. XXXXX kat. územia O. A. je evidovaný ako vlastník pozemku parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o

výmere 2470 m² žalobca. Medzi účastníkmi nebola spornou skutočnosť, že na tomto pozemku je postavená cestná komunikácia ako verejné priestranstvo označená názvom ulice Teplárenská, fakticky slúžiaca na prepojenie cesty pre motorové vozidlá na Slaneckej ul. v Košiciach s nehnuteľnosťami tvoriacimi areál teplárne prevádzkovanvej žalobcom, ale aj s nehnuteľnosťami vo vlastníctve iných subjektov, včítane žalovaného v danej lokalite situovaných, či už na Teplárenskej ul. alebo na ňu komunikačne napojenej Teslovej ul.. Nespornú skutočnosť potvrdenú katastrálnou mapou predstavuje podľa súdu prvej inštancie fakt, že sporná cesta je jedinou prístupovou komunikáciou do celej lokality, v ktorej je situovaná rozsiahla zástavba zväčša priemyselnými stavbami a podnikateľskými objektami. Konštatoval, že sporná cesta je podľa zistení súdu v celej dĺžke osvetlená, sú na nej umiestnené aj zvislé dopravné značky. Žalobca predmetnú spornú komunikáciu ponúkol mestu Košice na odkúpenie s odôvodnením, že i keď bola pôvodne určená na zabezpečenie prístupu k areálu Teplárne, postupom času boli v predmetnej lokalite vybudované ďalšie priemyselné a obchodné objekty, ktoré na ňu boli napojené, čím stratila charakter účelovej komunikácie do tej miery, že je všeobecne prístupná a užívaná z väčšej miery tretími subjektami. Mesto Košice ponuku žalobcu na odkúpenie danej komunikácie odmietlo práve z dôvodu pre jej účelový charakter. Ustálený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil podľa ust. § 126 ods. 1 OZ, ako aj podľa ustanovení zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách citujúc ustanovenia definujúce pojmy diaľnice, miestnej komunikácie ako aj odkazujúc na § 6 ods. 1, 2 a § 22 ods. 1 a 3 citovaného zákona, ktorým sú členené na verejné a neverejné. Na základe tohto právneho posúdenia dospel k záveru, že základnými predpokladmi úspešnosti žaloby, ktorou je uplatňované splnenie hmotnoprávnej povinnosti, ktorá vznikla žalovanému tým, že neoprávnene zasiahol do vlastníckeho práva žalobcu inak, ako neoprávneným zadržiavaním (tzv. negatívnej žaloby), je preukázanie vlastníckeho práva žalobcu k nej (prípadnej skutočnosti, že tento je jej oprávneným držiteľom) a skutočnosti, že žalovaný jej do vlastníckeho práva žalobcu neoprávnene zasiahol, pokiaľ tento zásah trvá alebo jeho opakovanie hrozí. Ťažisko posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku sa sústredilo do posúdenia opodstatnenosti námietky odporcu o oprávnenosti zasahovania do vlastníckeho práva navrhovateľa, založenej na existencii práva všeobecného užívania cestnej komunikácie, vyplývajúceho z cestného zákona. Nakoľko však sporná komunikácia nie je vo vlastníctve obce (Mesta Košice) a nebola ani zaradená do siete miestnych komunikácií, z hľadiska cestného zákona je potrebné ju považovať za komunikáciu účelovú, nachádzajúcu sa mimo uzavretých priestorov alebo objektov, keďže znaky, vyžadované zákonom, pre tento druh pozemnej komunikácie rozhodne nespĺňa. V tejto súvislosti je nepochybné, že spornú cestu postavil vlastník pozemku (v tom čase Československý štát) za tým účelom, aby bola užívaná na komunikačné prepojenie teplárne postavenej v období rokov 1962 až 1970 s cestou na Slaneckej ulici v Košiciach, pričom na tento účel táto komunikácia v skutočnosti slúžila a i toho času slúži. Právny predchodca navrhovateľa tak prejavil vôľu, aby táto cesta bola využívaná práve ako komunikácia, pričom na právny následok takto prejavenej vôle v podobe vzniku práva všeobecného užívania, bola bez právneho významu skutočnosť, že vlastník túto komunikáciu pôvodne zriaďoval predovšetkým alebo výlučne len pre potreby svoje, svojich zákazníkov alebo dodávateľov. Pokiaľ totiž dôjde na pozemku z vôle jeho vlastníka mimo pozemku jednostranným vyhlásením zamedziť jeho všeobecné užívanie (porovnaj rozsudok NS ČR sp. zn. 22Cdo/1862/2000, uverejnený v periodiku Právní rozhledy č. 2/2001) a takúto verejnú účelovú komunikáciu za neverejnú môže vyhlásiť len obec (§ 22 ods. 3 posledná veta zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov). V danom prípade však obec - mesto Košice nad akékoľvek pochybnosti spornú komunikáciu za neverejnú nevyhlásila, pričom akcentovať v tejto súvislosti je potrebné ďalšie dve významné skutočnosti. Tou prvou je akcent na prirodzené spoločenské očakávanie, že ako u pôvodného vlastníka pozemku pod komunikáciou (Československý štát) i u navrhovateľa ako akciovej spoločnosti s výlučnou majetkovou účasťou štátu je potrebné prístup k otázke verejného užívania cesty alebo súkromnoprávnej povahy (porovnaj J. Spáčil a kol. Sousedská práva 5. aktualizované vydanie, Leges 2010 str. 138) a tou druhou je fakt, že s verejným charakterom spornej komunikácie sa celkom nepochybne počítalo pri povoľovaní a realizácii existujúcej rozsiahlej zástavby v celej lokalite vo vzťahu, ku ktorej táto cesta plní úlohu jedinej prístupovej komunikácie (porovnaj rozsudok NS SR č. 3Sžo/5/2012). Riadiac sa týmito úvahami dospel súd k záveru, že sporná prístupová cesta má charakter verejne prístupnej komunikácie vo vzťahu ku ktorej už existuje všeobecné, a teda i žalovanému svedčiacie právo užívania odvodené od cestného zákona. Právny názor žalobcu spočívajúceho v tom, že všeobecné právo užívania zakladá cestný zákon len vo vzťahu k diaľniciam, cestám 1. triedy a k miestnym komunikáciám, nepovažoval súd prvej

inštalácie za správny, pretože bol založený na účelovom výklade ustanovení cestného zákona zdôrazňujúc systematicky odlišnú úpravu a tým i charakter účelových komunikácií oproti diaľniciam, cestám 1. triedy a miestnym komunikáciám, pri ktorých cestný zákon vo svojom ust. § 6 ods. 1 veta prvá výslovne upravuje právo každého tieto užívať obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené naproti tomu však nezohľadňujúc, že verejný charakter, i keď na inom mieste a iným spôsobom legislatívneho vymedzenia, cestný zákon upravuje aj vo vzťahu k účelovým komunikáciám mimo uzavretých priestorov alebo objektov. Verejnosť účelových komunikácií pritom neznamena podľa úvahy súdu iné ako verejnoprávny charakter ich užívania, pričom systematicky odlišná úprava práva všeobecného užívania oproti diaľniciam, cestám 1. triedy a miestnym komunikáciám je podľa názoru súdu vyvolaná len tým, že účelové komunikácie môžu byť za splnenia zákonom predpokladaných podmienok i neverejné (účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo v objektoch a účelové komunikácie, ktoré za neverejné vyhlási obec), na ktoré sa právo všeobecného užívania nevzťahuje (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/85/2011).

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. júna 2017 sp. zn. 1Co/291/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) a žalovanému priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštalácie, pričom poukázal v jednotlivostiach na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštalácie. Okrem iného na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku podčiarkol, že považuje za správny a logický výklad § 22 ods. 3 zák. č. 135/1961 Zb.. Pokiaľ toto ustanovenie delí účelové komunikácie na verejné a neverejné, pričom za neverejné označuje účelové komunikácie v uzavretých priestoroch je logickým vyústením záver, že ostatné účelové komunikácie, ktoré sa nenachádzajú v uzavretých priestoroch a objektoch je treba považovať za verejné, teda všeobecne prístupné na užívanie na účel, na ktorý boli určené. Na takomto závere nemení nič ani otázka vlastníckeho práva k takejto komunikácii. Ďalej odvolací súd poukázal na skutočnosť, že Tepláreň Košice ako štátna organizácia nebola totiž vlastníkom majetku, ale tento bol v štátnom socialistickom vlastníctve, ktoré bolo súčasťou národného majetku. Jednotlivé štátne organizácie tento majetok nevlastnili, iba ho spravovali (§ 64 ods. 1 a 2 Hospodárskeho zákonníka). Pokiaľ teda v čase účinnosti tohto právneho predpisu boli vybudované aj iné objekty v správe štátnych organizácií, tieto neboli v ich vlastníctve, ale iba v správe, so zachovaním tak závodu Teplárne Košice, ako aj objektov spravovaných inými štátnymi organizáciami Československý štát. Išlo teda o jednotné vlastníctvo jedného subjektu. Rozčlenením tohto jednotného vlastníctva po zmene spoločenského systému v rámci privatizácie národného majetku takto vzniklo osobitné vlastníctvo rôznych subjektov k pôvodne spoločnému majetku. Noví vlastníci takto však nadobudli vlastnícke právo, ktoré bolo často zaťažené, resp. obmedzené užívaním viacerých novovzniknutých vlastníkov a výkon vlastníckeho práva spôsobom, ako to vykonáva žalobca k takto novonadobudnutej nehnuteľnosti, ktorá v minulosti slúžila viacerým inštitúciám, aj keď v spoločnom vlastníctve by mohol predstavovať výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, teda v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu (I. výroku a II. výroku) podal žalobca (ďalej aj „dovodateľ“) dovolanie z dôvodu, že podľa neho rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, a to konkrétne, či tretím osobám patrí alebo nepatrí právo užívať verejné účelové komunikácie. Žalobca poukázal na ust. § 1 ods. 2, § 6 ods. 1 Cestného zákona, článok 20 ods. 4, článok 152 ods. 4 Ústavy, pričom má za to, že výkladom citovaných článkov a Ústavy treba dospieť k záveru, že k obmedzeniu vlastníckeho práva (ako základného práva) môže dôjsť iba zákonom. Pokiaľ teda cestný zákon a ani iný zákon výslovne neukladá vlastníčkovi účelovej komunikácie povinnosť strpieť jej užívanie tretími osobami, nemožno takéto oprávnenie pre tretie osoby konštruovať nesprávnym výkladom zákona tak, ako to učinil odvolací súd. Navyše zákon treba vykladať v súlade s Ústavou a v prospech základných práv a slobôd. Ak existuje výnimka obmedzujúca základné právo, musí sa vykladať restriktívne, t. j. v prospech základného práva. Žalobca vyjadril hypotézu, podľa ktorej ak by zámerom zákonodarcu bolo umožniť tretím osobám užívanie verejných účelových komunikácií, zaiste by do výpočtu pozemných komunikácií, na ktoré sa režim všeobecného užívania vzťahuje (ust. § 6 ods. 1 cestného zákona), zahrnul i verejné účelové komunikácie. Výklad odvolacieho súdu týkajúci sa

všeobecného užívania účelových komunikácií je podľa žalobcu nielen v rozpore s doslovným znením ust. § 6 ods. 1 Cestného zákona a v rozpore s výkladovými pravidlami obsiahnutými v Ústave, ale je i v rozpore s vyhláškou Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon). Podľa § 22 ods. 3 vyššie spomenutej vyhlášky o právnych pomeroch účelových komunikácií platia všeobecné predpisy a v dôsledku toho je potrebné mať za to, že na právne pomery účelových komunikácií sa použije režim užívania vecí podľa Občianskeho zákonníka, a to vrátane § 123 a § 126 Občianskeho zákonníka. Na tom nemení nič ani tá skutočnosť, že cestný zákon rozlišuje účelové komunikácie na verejné účelové komunikácie a neverejné účelové komunikácie. Záver, že je na vlastníckovi účelovej komunikácie, komu a za akých podmienok umožní jej užívanie tretím osobám podľa žalobcu potvrdzuje i § 7 cestného zákona pojednávajúce o uzávierkach, obchádzkach a odklonoch na diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách, či § 8 cestného zákona pojednávajúce o zvláštnom užívaní opäť len diaľnic, ciest a miestnych komunikácií, nie však účelových komunikácií. Žalobca dal do pozornosti skutočnosť, že vlastníci pozemných komunikácií, na ktoré sa vzťahuje režim všeobecného užívania pozemných komunikácií, prijímajú od užívateľov týchto pozemných komunikácií finančné prostriedky za ich užívanie. Štátu, ako vlastníckovi diaľnic a ciest pre motorové vozidlá, patria úhrady diaľničnej známky či mýto, obciam a mestám ako vlastníckom miestnych komunikácií zas plyní príjem z tzv. cestnej dane. Ak by mal vlastník účelovej komunikácie trpieť jej užívanie tretími osobami bez toho, aby mu z toho plynuli finančné prostriedky na jej údržbu, prevádzku, či rekonštrukciu, vytvorilo by to neodôvodnenú nerovnosť medzi vlastníckmi jednotlivých pozemných komunikácií, a to v neprospech fyzickej či právnickej osobe ako vlastníka účelovej komunikácie ako subjektu „slabšieho“ v porovnaní so štátom či jednotkami územnej samosprávy. Navrhol dovolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť vec na nové konanie.

5. Žalovaný sa k podanému dovolaniu vyjadril a uviedol, že s ním nesúhlasí.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že predmetom konania je vec, ktorá nepatrí do právomoci všeobecných súdov, a preto rozsudky oboch súdov vydaných v základnom konaní zrušil, konanie zastavil a vec postúpil Mestu Košice ako orgánu kompetentnému vo veci rozhodnúť.

7. Dovolací súd skúmal predovšetkým, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, ktorá povinnosť mu vyplýva priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 s použitím § 438 CSP. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu článku 1 CSP. Súd je povinný zisťovať ich existenciu a splnenie v každom štádiu konania, teda aj v štádiu dovolacieho konania.

8. Jednou z neodstrániteľných podmienok konania je právomoc, ktorá je odrazom zásady legitimacy a predstavuje oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie.

8.1. Občiansky súdny poriadok (ako zákon účinný v čase začatia konania) vymedzoval právomoc súdov v § 7. V odseku 1 tohto ustanovenia určoval, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných, a hospodárskych vzťahov. Takto ohraničený súbor sa týka vzťahov súkromného práva, ktoré sa spravujú princípmi právnej rovnosti a vôľovej autonómie strán. Veci, zaradené do tohto súboru, prejednávali a rozhodovali zásadne súdy; len výnimočne, ak to ustanovoval zákon, prejednávali ich a rozhodovali o nich iné orgány. Iné veci prejednávali a rozhodovali súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovoval zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.). Ak vec nespádala do právomoci súdov, alebo ak malo predchádzať iné konanie, súd postúpil vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu (§ 104 ods. 1 O. s. p.).

8.2. Aj Civilný sporový poriadok v § 3 upravuje právomoc všeobecných súdov obdobne v tom zmysle,

že určuje, že súdy prejednávajú a rozhodujú civilné spory a iné civilné právne veci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súdy neprejednávajú a nerozhodujú právne veci vyplývajúce z verejnoprávných vzťahov, s výnimkou prípadov, ak zákon výslovne zveruje takého právne veci do právomoci civilného súdu (§ 4 CSP). Absencia civilnej právomoci má vždy za následok zastavenie konania a postúpenie veci na prejednanie a rozhodnutie tomu orgánu, do ktorého právomoci daná vec patrí (§ 10 CSP). Dovolací súd vychádzajúc z § 470 ods. 1 CSP posudzoval otázku právomoci súdu v danom spore, i keď konanie bolo začaté pred účinnosťou CSP, podľa predpisov platných v čase podania dovolania, t. j. podľa ustanovení CSP.

9. Pre vyriešenie otázky, či tá - ktorá vec patrí do právomoci súdu v zmysle uvedených ustanovení, je nevyhnutné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok (predmet súdneho konania), tento vzťah dôsledne analyzovať a následne po právnej stránke správne vyhodnotiť. Pre analýzu právneho vzťahu a posúdenie jeho povahy z hľadiska právomoci súdu je rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú majú povahu práva a povinnosti strán, tvoriace obsah tohto právneho vzťahu. Len uvedené kritérium je určujúce pre posúdenie, či žalobou uplatnený nárok je vyvodzovaný z takého právneho vzťahu, ktorý bolo možné podriadiť pod niektorý z právnych vzťahov vymenovaných v § 3 CSP.

10. V danej veci sa žalobca žalobou domáha uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa prejazdu motorovými vozidlami, peši a akéhokoľvek vstupu na pozemok parc. č. XXXX/XX zapísaný na LV č. XXXXX kat. územia O. A. ako pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia.

11. Výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií, práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov štátneho odborného dozoru vo veciach pozemných komunikácií upravuje zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (ďalej len cestný zákon).

11.1. Pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na a) diaľnice, b) cesty, c) miestne komunikácie, d) účelové komunikácie. (§ 1 ods. 2 cestného zákona). Účelové komunikácie slúžia spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľnosti s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch. Pre povolenie stavby účelovej komunikácie platí ustanovenie § 16 cestného zákona. Účelové komunikácie sa členia na verejné a neverejné. Účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo objektoch sú neverejné. Verejnú účelovú komunikáciu môže príslušná obec vyhlásiť za neverejnú len so súhlasom jej vlastníka (§ 22 cestného zákona).

Podľa § 3 ods. 2 cestného zákona miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych komunikáciách a na účelových komunikáciách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c cestného zákona na úseku miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Ďalšie povinnosti obciam vyplývajú z vlastníctva miestnych komunikácií (§ 3d ods. 3 cestného zákona); napr. udržiavanie miestnych komunikácií v stave zodpovedajúcom určenému účelu, vedenie technickej evidencie, zabezpečovanie informačného systému zimnej spravodajskej služby a zabezpečovanie stavebnotechnického vybavenia (§ 3d ods. 6, 8 a 10 cestného zákona).

V zmysle § 2 ods. 2 písm. a/ vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) sú tieto orgány pri plnení svojich úloh aj oprávnené zakázať konanie osôb a zastaviť činnosť organizácií, prípadne zakázať pokračovanie v nej, ak ohrozujú komunikáciu alebo bezpečnosť premávky na nej.

Na konanie podľa cestného zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (§ 23 cestného zákona).

12. Z citovaných ustanovení cestného zákona vyplýva, že otázky užívania účelových komunikácií nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejnoprávnym oprávnením. Žalobca sa žalobou domáha ochrany svojho vlastníckeho práva pričom žiada, aby súd zakázal užívanie účelovej komunikácie žalovanému.

Jeho žaloba teda smeruje k úprave užívania pozemnej komunikácie, ktoré je svojou povahou verejnoprávne oprávnenie upravené osobitným predpisom. O právach a povinnostiach vo vzťahu k pozemným komunikáciám je oprávnený rozhodnúť príslušný správny orgán a nie všeobecný súd v rámci súkromnoprávnej žaloby.

13. K rovnakému záveru dospel už Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Cdo/1385/2015 v uznesení zo dňa 6.3.2017 (ktoré rozhodnutie prešlo testom ústavnosti por. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 689/2017).

14. Vec prejednávajúci senát dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na predloženie veci veľkému senátu podľa § 48 ods. 1 CSP, pretože pre splnenie podmienky predloženia veci veľkému senátu je rozhodujúca existencia právneho názoru trojčlenného senátu (vysloveného v uznesení o postúpení veci veľkému senátu), ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. apríla 2020 sp. zn. 1VCdo/4/2019). Vec prejednávajúci senát, sa stotožňuje s názorom senátu 3C, ktorý rovnako vyslovil, že otázky užívania pozemných komunikácií nemôžu prejedávať a rozhodovať súdy v občianskom súdnom konaní, ale príslušné správne orgány. Pokiaľ vo veci sp. zn. 5Obdo/70/2019 (uznesenie z 10. apríla 2020) dovolací senát dovolanie ako neprípustné odmietol, bez zdôvodnenia otázky právomoci, ide o rozhodnutie, ktoré sa odklonilo od predchádzajúceho už vysloveného názoru iného dovolacieho senátu, teda v tomto prípade mala byť vec predložená na rozhodnutie veľkému senátu, k čomu však nedošlo).

15. Keďže na rozhodovanie v danom spore nie je daná právomoc súdu a súdy nižších inštancií otázku právomoci súdu nevyriešili správne, dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1, 2 CSP, § 450 CSP zrušil rozsudky odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie a konanie zastavil (§ 6 ods. 1 CSP). Súčasne vec postúpil Mestu Košice ako orgánu, do kompetencie ktorého daná vec patrí.

16. Žalobca procesne zavinil zastavenie konania, preto je povinný nahradiť žalovanému trovy, ktoré mu v súvislosti s celým konaním, teda v konaní pred súdmi v základnom i dovolacom konaní vznikli (§ 453 ods. 1 s použitím § 256 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.